

Пам'ятають про своє коріння

Цьогоріч Любиковичам, либонь, виповнилося 425 років. Адже, як стверджують історики, перша згадка про цей населений пункт датується 1580 роком. Нарис про село, що є в місцевій одинадцятирічці, подає багато цікавих фактів. Скажімо, йдеться, що за переписом 1911 року в Люби ко-вичих було 1879 жителів, працювали фельдшерський пункт, однокласна школа, горілчана та три бакалійні крамниці... У свій час тут розміщувалася волосна управа, до якої належали села Кураш, Соломіївка, Бережки, Колки (тепер Дубровицького району), Карасин, Стрільськ, Білятичі, Мар'янівка, Глушиця. Жили колись у Любиковичах 5 єврейських сімей, функціонувало також однокласне народне училище... Стосовно походження назви є декілька версій. Одна - поселення заснувала людина на ім'я Любек.

Як же сьогодні люди живуть, працюють, виховують дітей у Любиковичах? Зрозуміло, що більшість з них трудиться на землі. Раділи, дивлячись цьогорічної весни на посіви зернових, працівники СФГ "Надслучанське". І не лише вони, усі, хто здав у господарство свої земельні паї. Та надії не виправдалися. Урожай, порівнюючи з 2004-им, видався скромнішим, одержали з гектара в середньому по 16,7 цнт збіжжя. А от у тваринництві показники дещо кращі. Утримують 850 голів ВРХ, у тому числі 150 корів. За 10 місяців ц.р. взяли 243 тонни молока, 83 тонни м'яса. Праця на землі нелегка, бо бракує добрив, техніки, особливо тракторів, автомобілів. Виручають "Надслучанське" коні. Їх сьогодні на фермі 46 голів.

У літній період у СФГ трудилося до 100 працівників, зараз - понад 70. У здобутках господарства заслуга їх усіх. Кращих з кращих вшанували нещодавно на урочистостях з нагоди Дня працівників сільського господарства. їм керівники адресували найтепліші слова подяки, вручили грошові премії, піднесли квіти. Щиро аплодували присутні в залі трактористу Миколі Тушичу, пастуху, доглядачу ВРХ Петру Коляді, доярці Світлані Вили-мець, водієві Івану Таборовцю, їздовому Миколі Тушичу, бухгалтеру Галині Будкевич, доглядачеві коней Володимирі Тарасюку...

Багатьох у Любиковичах хвилює зараз питання, як надалі господаруватимуть у "Надслучанському". Адже 31 грудня ц.р. закінчується строк дії договору про оренду землі, що був укладений 5 років тому. До речі, одноосібно тут господарюють 19 сімей. Правда, є ще 20 заяв про намір забрати свої паї. А що робитимуть інші? Усього селяни мають 712 паїв, 436 з них - у Любиковичах. Обробляти землю одноосібно нелегко. Про це можуть сказати односельцям Іван Миколайчик, Микола Мойсюк, які в числі перших забрали з СФГ паї, обробляють землю не один рік. Микола Семенович, скажімо, сіє зернові, садить капусту, картоплю. Лишки, зрозуміло, продає державі, на ринку. Він уже має трактор, автомобіль. Але добитися хорошого врожаю, а відтак - вагомих прибутків, не дуже вдається, бо дорогі запчастини до техніки, пальне, добриво, а підтримка держави, на жаль, мізерна. Отож, найближчим часом, напевно, зберуться працівники "Надслучанського" на велику раду й вирішуватимуть, як бути далі. А в селі тим часом

подейкують, що керівник СФГ Петро Шкодич візьме знову в оренду лише кращі землі. Такі є в Любиковичах і Мар'янівці. У Білятичах ґрунти здебільшого піщані. Поспілкуватися ж з Петром Івановичем не вдалося - поїхав на санаторне лікування.

У Любиковичах, порівнюючи з іншими селами району, не найвищий рівень безробіття. У центрі зайнятості з цієї ради на обліку перебуває 76 чоловік. 13 із них були зайняті впродовж 2005-го на громадських роботах. Десятки селян працевлаштувалися на залізницю в Сарнах, Дубровиці. Сусідній райцентр від села за 12 км, тобто майже на 10 км ближчий, ніж свій.

Працюють у селі приватні підприємці Іван Артюшок, Олександр Яковець, Олексій Свиридон, Петро Мойсюк. Вони теж створили десятки робочих Ц місць. Першим розпочав власний бізнес Іван Артюшок. Він пропонує покупця м будівельні матеріали. У нього постійно зайнято 5 працівників. Про Івана Петровича люди хорошої думки. Він допоміг розпочати свою справу іншим, хоч добре знав, що буде конкуренція. Непоодинокі випадки, коли відпускає матеріали забудовникам з відстрочкою платежу, за собівартістю. Разом з Олександром Миколайовичем, Олексієм Васильовичем, Петром Миколайовичем спонсорує Артюшок проведення тих чи інших заходів, допомагає в ремонті школи.

Нещодавно місцева рада розглядала заяву про надання дозволу на відкриття в селі приватного терапевтичного кабінету лікаря Анжели Артюшок-Гришківій. Дала своє добро, бо це сприятиме поліпшенню медичного обслуговування людей. У Любиковичах працює дільнична лікарня, а з відкриттям приватного терапевтичного кабінету з'явиться конкуренція. Пацієнти йтимуть туди, де про них дбатимуть професійніше, краще. Варто зазначити, що професія медика в Любиковичах чи не найпопулярніша. Її здобули десятки юнаків і дівчат. Середній медперсонал дільничної лікарні - виключно місцеві кадри. Тільки за кілька останніх років дипломи лікарів, окрім Анжели Артюшок-Гришківій, одержали Алла Гомонець (кардіолог у Дубках), Галина Миколайчик (дитячий лор ЦРЛ), Віктор Дрозд (працює в Рівному).

Коли завітали в дільничну лікарню, побачили по-сучасному відремонтовані кабінети, у тому числі й імунопрофілактики. Зараз роботи виконують у палаті для інвалідів Великої Вітчизняної війни. Цей медичний заклад обслуговує жителів Любиковицької та Стрільської сільських рад, має 25 лікарняних ліжок. У минулому році до послуг пацієнтів стала нова стоматологічна установка. Розповіли працівники лікарні, що після її переведення на фінансування сільською радою придбали пральну машину, холодильник, щорік поліпшують матеріально-технічну базу.

У селі працюють також ЗОШ I-III ступенів, Будинок культури, бібліотека, ветдільниця, аптека, заклади громадського харчування "Зелений гай", "Конвалія", два магазини змішаних товарів. З усіма керівниками установ комунальної власності сільський голова Григорій Мацкевич, місцева рада знаходять спільну мову щодо вирішення щоденних нагальних проблем.

Це посприяло й тому, що зуміли, наприклад, поліпшити благоустрій центральних вулиць, прилеглих до комунальних установ територій.

Спільними зусиллями прагнуть вирішувати питання створення нових робочих місць, належного використання найбільшого багатства - землі, підтримки молодих сімей. Варто зазначити, що в нинішньому році з села виїхала лише одна з них. Житиме в с. Крупець Радивилівського району. У 2005-у в Любиковичах шлюб взяли 8 молодих подружніх пар. Новостворені сім'ї здебільшого прагнуть мати власне окреме житло. А ось демографічна ситуація в селі складна. З початку ц.р. тут народилася 21 дитина, померло ж 23 людини. А в Білятичах ще гірша картина: за цей час за межу пішло 15 людей, а народився лише один малюк.

Характерною особливістю для Любикович є те, що тут у сім'ях виховують переважно 2-3 дітей. Багатодітних родин усього три: Лариси Вилимець, Ігоря Селезня, Сергія Супрунця. Перші дві мають по 7 діток, а Сергій Андрійович разом з дружиною виховують вісім продовжувачів роду. Сім'ї ці роботящі, у матеріальному забезпеченні розраховують у першу чергу на власні сили. Сьогодні в селі живе 1369 чоловік. А шкільний нарис з історії Любикович, як зазначала вже, фіксує, що в 1911-у тут їх було 1879...

На території населеного пункту діє єдина релігійна громада та її православний Свято-Троїцький храм. Він порівняно невеликий, бо переобладнаний у культову споруду зі звичайного житлового будинку. Спеціально побудований храм тут був, але згорів у радянські часи. Довелося почути й про те, що переповненою церква буває лише на найбільші християнські свята. У звичайні дні парафіян на службу збирається небагато.

А ще не побачили біля приміщення сільської ради та контори СФГ "Надслучанське" пам'ятника Сергію Кірову (у радянські часи його ім'я носив місцевий колгосп). Залишився лише постамент. Чималу в зріст постать, виготовлену з дюралюмінію, за одностайним рішенням депутатів сільської ради зняли.

Ось такими постали перед журналістами "районки" Любиковичі 22 листопада - якраз у річницю помаранчевої революції.

Катерина ІВАНЧУК